

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. Vtrum Beati delectenter immediatè de ipso Deo, an solùm de ipsa
visione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

DVBIUM II.

Vtrum verum sit quod ait D. Thomas in corpore beatitudinem huius vite potissimum consistere in contemplatione, secundario in operatione practici intellectus dirigentis adiones & passiones.

Beatitudo huius vite primario consistit in vita contemplativa, secundario in practica.

Respondeo, Verum esse, si rectè exponatur. Si enim nomine Cōtemplationis intelligamus, nudam contemplationem, vt non includat charitatem Dei & gaudiū ex charitate nascens, sic non est verum; vt bene ostendit Canus lib. 9. de locis c. 9. Nam contemplatio huius vite, præsertim quæ solis naturæ viribus habetur, (de qua Aristoteles loquebatur citatus à D. Thoma) est valdè imperfecta & laboriosa, ita vt ob eam solam non possit quis rectè beatus dici. Si verò contemplatio accipiatur, vt includit charitatem & gaudium, nempe pro vita contemplatiua, sic est verum beatitudinem huius vite potissimum consistere in contemplatione seu vita contemplatiua; secundario in vita actiua, id est, in exercitio virtutum per operationes externas.

Probat, Quia beatitudo huius vite nihil aliud est quàm summa quædam participatio seu imitatio veræ beatitudinis; atqui hæc potissimum consistit in vita contemplatiua, secundario in vita practica: ergo &c.

Antecedens patet, Quia cū in hac vita non possit haberi vera beatitudo, sed solum quædam

imitatio; summa imitatio illius erit beatitudo huius vite. Rufus, cū beatitudo viatoris vt sic, sit, non quidem habere, sed tendere ad veram beatitudinem; eique fieri proximum; beatitudo ipsius consistit in eo, per quod maximè tendit in veram beatitudinem. Vtrumque horum maximè conuenit vite contemplatiuæ.

Dices, Vita practica consistens in exercitio virtutum, non est participatio beatitudinis veræ: ergo in eo non consistit beatitudo huius vite secundario.

Respondeo, Etsi non sit participatio beatitudinis essentialis, quæ solum versatur circa Deum, tamen pertinet ad beatitudinem huius vite, quatenus per virtutum exercitia nos ipsos in veram beatitudinem promouemus. Non enim solum beatus dicitur qui habet actu veram beatitudinem, sed & qui ad illam tendit, vel ad eam ius acquirit. Sicut diues dicitur, non solum qui possidet, sed etiam qui ius habet. Vnde iuxta Scripturæ phrasim, iusti *Beati* dicuntur. Psal. 118. *Beati immaculati in via.* Quia ius habent ad veram beatitudinem, & per opera bona ad eam tendunt in dies. Singulari tamen modo dicuntur *Beati*, qui in vtrâque vitâ iuxta modum humanum sunt perfecti; vt colligitur ex sermone Domini in monte, Matth. 5. v. 3. & sequentibus.

Qui in viraque vita perfecti, iuxta modum humanum maximè beati in vita.

ARTIC. VI. VII. VIII.

Vide D. Thomam.

QVÆSTIO QVARTA.

De his, quæ ad Beatitudinem exiguntur.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum delectatio requiratur ad Beatitudinem?

Respondet D. Thomas eam requiri vt quiddam beatitudinem concomitans. Sed notandum, delectationem seu gaudium esse quiddam consequens seu concomitans visionem Dei, quæ est beatitudo fundamentalis: tamen intrinsecè includitur in beatitudine integra; vnde respectu huius non est quid concomitans vel consequens, sed pars intrinsecæ; vt ostensum est q. 3. a. 4. n. 25.

DVBIUM.

Vtrum Beati delectentur immediatè de ipso Deo, an solum de ipsa visione?

Durandus asserit de sola visione.

Durandus in 1. d. 1. q. 2. & in 4. d. 49. q. 5. negat Beatos immediatè frui Deo, aut de Deo delectari, aut Deum esse obiectum immediatum fruitionis aut delectationis; sed vult eos frui & delectari immediatè tantum de ipsa visione; de Deo solum mediatè. Sicut, inquit, qui frigit, dicitur delectari sole, quia calore eius delectatur. Fundamentum Durandi est: quia Deus cū sit

supposito à nobis distinctus, non potest esse per se & immediatè propriū bonum nostrum, sed solum mediante aliquo effectu, per quem nobis coniungatur. Sicut sol non est bonum hominis frigentis, nisi ratione caloris illi communicati: ergo beati non possunt illo immediatè frui, vel delectari tamquam proprio bono; sed solum mediatè, quatenus eius effectu vel visione delectantur.

Respondeo, Beatos non solum frui & delectari immediatè ipsa visione Dei, sed etiam ipso Deo, & quidem primario. Ita passim alij DD. in 1. d. 1. Ockam, Gabriel, Gregorius Maior. Et in 4. d. 49. vbi Paludanus. Et Cajetanus 2. 2. q. 17. a. 5. Vbi tamen Durandus ita refellit, quasi negaret beatos non posse immediatè frui & delectari bonis Dei, quatenus Dei sunt; quod tamen Durandus non negat. Solum enim loquitur de delectatione seu gaudio concupiscentiæ, quo gaudent de Deo; tamquam bono proprio.

Probat, Primò, Quia Deus est summum bonum nostrum, non solum ratione alicuius effectus vel visionis, sicut Sol ratione luminis & caloris; sed etiam per se & immediatè: ergo per se & immediatè delectat, eoque fruimur. Consequentia per se patet. Antecedens Probat; Quia visio non se habet veluti bonum quoddam solitarium distinctum à Deo: sicut calor

Beati primario & immediatè delectantur & fruuntur Deo.

Ockam, Gabriel, Gregor. Maior, Palud. Caiet.

respectu

Durandi
similitudo
refertur.

respectu solis, vt imaginatur Durandus: sed habet se tamquam coniunctio Dei eiusque apprehensio; sicut possessio pecunia, & pecunia non censetur duo bona distincta, sed vnum integrum bonum. Ergo sicut avarus delectatur immediate non solum possessione, sed etiam pecunia possessa: ita beatus proximè de toto illo, scilicet Deo viso, delectatur tamquam integro bono suo; Non autem prius de visione, & consequenter solum de Deo. Vbi notanda est differentia inter exemplum Durandi & rem positam. Sol enim non est secundum se, nec formale bonum frigentis, sed calor à Sole productus in ipso: vnde Sol non dicitur eius bonum nisi casualiter, quod in illo aliquid bonum causat. Deus verò secundum se & formaliter efficitur bonum beati; Nam visio Dei & Deus constituunt vnum integrum bonum formaliter homini inexistens; visio enim habet se per modum vnionis, tensionis & possessionis, qua immediate vnitur & possidetur Deus: vnde intrinsecè includit ipsum Deum; sicut vnio rem vnitam, & possessio rem possessam. Secus est de calore respectu Solis.

Deus &
visio Dei
habent se
per modum
vnus boni.
Sicut res
& rei pos-
sessio.

Probatur Secundò, Qui delectatur visione picturæ, immediate delectatur picturâ visâ tamquam obiecto immediate causante delectationem: neque visio villo modo delectare potest nisi quatenus includit ipsam picturam. Et qui delectatur potu vini, immediate delectatur ipso vino; vt bene explicat Caietanus: ergo similiter qui delectatur visione Dei, immediate delectabitur ipso Deo viso.

Probatur Tertio, Idem est obiectum immediatum spei, & fruitionis seu delectationis patriæ. Nam idem bonum quod ante sperabatur, postquam obtentum fuerit, delectat. Atqui obiectum spei est ipse Deus, non autem visio Dei considerata vt est quid distinctum à Deo, sicut Durandus considerat: ergo Deus idem iam obtentus & possessus, est immediatum obiectum delectationis & fruitionis. Minor probatur, Quia si Deus non esset immediatum obiectum spei, spes non esset virtus Theologica: ad virtutem enim Theologicam non sufficit vt mediâtè Deum respiciat; alioqui etiam Religio esset virtus Theologica: respicit enim immediatè cultum Dei, mediâtè verò ipsum Deum.

4
Responsio
ad obiectio-
nes.

Ipsè Deus
secundum
se est im-
mediatè
bonum
nostrum.

Ex his patet Responsio ad fundamentum Durandi. Falsum enim est Deum secundum se non esse immediatè bonum nostrum. Dupliciter enim Deus dicitur bonum nostrum; Primò, effectiue; quatenus ab ipso tamquam fonte manat omne bonum nostrum nobis inhaerens: quo modo etiam Sol dicitur bonum nostrum ratione effectiui. Secundò, quasi formaliter & per seipsum. Neque ad hoc requiritur vt ipse tamquam forma inhaereat homini. Nam pecunia & diuitiæ per se censentur bonum avari, & tamen nulla reali vnione ipsi iunguntur. Vnde vt aliquid realiter censetur bonum meum, sufficit vt apprehendatur tamquam aliquid ad me pertinens per modum rei possessæ, cuius vsus vel fructus sit in mea potestate. Et hoc modo Deus ipse per se formaliter est bonum nostrum, scilicet tamquam res possessa, quâ semper possumus frui seu delectari, præsertim cum vitali vnione perpetuò nobis in beatitudine iungatur.

Obicitur Secundò, Desiderare sibi Deum, ni-

hil est aliud quàm desiderare Dei visionem: ergo similiter frui Deo, est frui Dei visione; & Deum esse bonum nostrum, est Dei visionem esse bonum nostrum: ac proinde neque ipse immediatè est bonum nostrum, neque ipse immediatè delectat, sed visio eius.

Respondeo, Hæc esse quidem coniuncta, sic vt separari nequeant, tamen non esse omninò eadem, sed distingui formaliter. Nâ in altero exprimitur obiectum veluti formale desiderij, in altero materiale. Visio enim Dei non desideratur nisi quatenus intrinsecè includit Deum, veluti formam suam, à qua omnem suam bonitatem & excellentiam quasi formaliter habet (nam obiectum se habet per modum formæ respectu actus vitalis), vel, quod in idem ferè redit, dicendum est, Deum desiderari tamquam bonum principale; visionem verò tamquam vnionem & possessionem huius boni. Quare desiderij & fructus immediate versantur circa vtrumque, nempe circa visionem & circa Deum, tamquam circa vnum integrum obiectum constans veluti duabus partibus materiali & formali; vel tamquam re & rei possessione. Non verò tamquam circa duo obiecta, quorum alterum sit proximum, alterum remotum.

Obicitur Tertio, Damnati summè tristantur non de Deo secundum se, sed de carentia visionis diuinæ: ergo beati summè gaudent non de Deo secundum se, sed immediatè de visione diuina. Consequentia Probatur; Quia sicut Deus non est malus damnatis, nisi ratione pænæ quam infert; ita non est bonus beatis, nisi ratione præmij quod confert; quod præmium est visio.

Aliter dicitur
nari dolent
de carentia
Dei, aliter
Beati gan-
dent de eius
visione.

Respondeo Negando Consequentiam. Ideò enim damnati non possunt tritari de Deo, sicut beati possunt de illo gaudere, quia Deus non potest damnatis vniri tamquam ipse per se sit illorù malum; sicut potest vniri beatis tamquam secundum se, ipsorum bonum. Ad Confirmationem. Nego illam comparisonem: Deus enim per se non potest esse malum damnatorum, cum nihil in eo sit nisi summa dulcedo: potest tamen per se esse bonum beatorum; vt dictum est.

Obicitur Quarto, Delectationes distinguuntur secundum operationes quas consequuntur; & ex illis iudicantur bonæ vel malæ vel indifferentes: ergo illæ operationes sunt causæ delectationum. Atqui non sunt causæ nisi obiectiue; ergo proximum obiectum delectationis est operatio.

Respondeo, operationem esse quidem obiectum delectationis, sed non solum; verum etiam rem illam circa quam versatur operatio. Hæc enim duo constituunt vnum integrum obiectum delectationis; vt patet in visione pulchritudinis, in auditu symphoniarum &c.

Aliter respondet Caietanus, sed non ad vim argumenti.

ARTICVLVS II.

Vtrum in Beatitudine principalior sit Visio quam delectatio?

Conclusio est, Visionem esse principalem. Patet ex dictis supra q. 3. a. 4. Circa Responsonem Ad secundam, est